



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

Assessment Model of Research Promotion Process for Local Development of Rajabhat Universities

Thidarat Sukprapaporn¹

¹Faculty of Education, Chiang Mai University

ABSTRACT

The objectives of this research and development are 1) to study factors and indicators of research promotion process for local development of Rajabhat universities, The research populations were 40 professors of Rajabhat universities 2) to create assessment model of research promotion process for local development of Rajabhat universities with regard to the creation of assessment model, the researcher applied concepts of Nevo (Nevo, 1983), William (William R. Tash, 2006), and Sirichai Kanjanawasee (2009) and, 3) to study the efficiency of assessment model of research promotion process for local development of Rajabhat universities. The experiment of assessment was conducted by applying assessment model into one Rajabhat university. The research results can be concluded as follows:

The factors and indicators of research promotion process for local development consisted of 5 factors and 50 indicators, in which the 50 indicators included 8 indicators of promotion process for research question development, 5 indicators of the promotion process research design learning, 27 indicators of promotion process for supporting research operations, 6 indicators of promotion process for supporting the potentiality of research dissemination, and 4 indicators of promotion process for responding to local's needs. All of these factors were able to explain the variance of variables of research promotion process for local development at the percentage of 69.66. The model of research promotion process for local development consisted of 5 main factors which are 1) assessment's target, 2) scope of assessment, 3) assessment operation, 4) assessment's results judgment, and 5) report of assessment results. And regarding the search for the efficiency of assessment model of research promotion process for local development. In four aspects, it was found that the accuracy and correctness of the model is at the highest level, and the utility, feasibility, and appropriateness of the model are at the high level.

Keywords : Assessment Model, Research Promotion Process, Local Development, Rajabhat Universities



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

รูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ธิดารัตน์ สุขประภาภรณ์¹

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ พร้อมทั้งสร้างรูปแบบการประเมิน และวัดประสิทธิภาพของรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของ มหาวิทยาลัยราชภัฏมียุติดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ ประชากร คือ คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง ขั้นที่ 2 การสร้างรูปแบบการประเมินใช้แนวคิดการประเมิน ของนีโว (Nevo, 1983), วิลเลียม (William R. Tash, 2006) และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ประเมิน ประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ขั้นที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบประเมินในมหาวิทยาลัยราชภัฏ 1 แห่ง สรุป ผลการวิจัยคือ

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ กระบวนการส่งเสริมเพื่อการพัฒนาโจทย์การวิจัย 8 ตัวบ่งชี้ กระบวนการส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้กระบวนการออกแบบการวิจัย 5 ตัวบ่งชี้ กระบวนการส่งเสริมเพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงานวิจัย 27 ตัวบ่งชี้ กระบวนการส่งเสริมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการเผยแพร่ ผลงานวิจัย 6 ตัวบ่งชี้ กระบวนการส่งเสริมเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่นได้ร้อยละ 69.66 ของทั้ง รูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) เป้าหมายของการประเมิน 2) ขอบเขต การประเมิน 3) การดำเนินการประเมิน 4) การตัดสินผลการประเมิน และ 5) การรายงานผล โดย ประสิทธิภาพของรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 4 ประเด็น หลัก พบว่า รูปแบบมีความถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ใน การนำไปใช้ และความเหมาะสม พบว่า อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการประเมิน, กระบวนการส่งเสริมงานวิจัย, การพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏ



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

บทนำ

ท้องถิ่น ถือเป็นจุดเริ่มสำคัญในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ในการพัฒนาประเทศ โดยเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนามา คือ การวิจัย เนื่องจากข้อค้นพบจากการวิจัยช่วยลดข้อผิดพลาดในการตัดสินใจ (จิตรภา กุณชลบุตร, 2550 : 21-22) สถาบันอุดมศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความเหมาะสมในการเป็นผู้นำสำหรับดำเนินงานทางด้านการวิจัย (พงษ์พัชรินทร พุฒินันท์, 2549 : 8) แต่จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ระดับอุดมศึกษาพบว่าสถาบันอุดมศึกษามีงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เพียงร้อยละ 0.1545 เรื่องต่อคนต่อปี ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานสากลมาก (วิทยาการ เชียงกุล, 2551 : 78) ประกอบกับที่ผ่านมาการทำวิจัยยังไม่เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ผู้ที่สมควรได้ใช้ผลงานวิจัยก็ขาดการรับรู้ เข้าไม่ถึง ข้อมูลทำให้งานวิจัยส่วนใหญ่อยู่อยู่บนหิ้ง ไม่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ไม่ถูกนำมาต่อยอดให้สามารถประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม (สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ, 2554)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ พัฒนามาจากวิทยาลัยครู ปัจจุบันมีจำนวน 40 แห่ง กระจายตามแต่ละจังหวัดทุกภูมิภาค การกิจด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น จะต้องเป็นการวิจัยเพื่อการศึกษา ค้นคว้า บุกเบิก สร้างองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ปัจจุบันอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยังทำวิจัยน้อย (ศิริ ทิวะพันธุ์, มังกรทองสุคติและประเทือง ภูมิภักทราคม, 2548 : 90-91, 130-131) และปัจจัยที่สามารถส่งเสริมการทำวิจัย คือ

การได้รับการส่งเสริมสนับสนุน การวิจัย (บุษบง ชัยเทพ, 2552 : 74) ดังนั้นจึงทำให้มีนักวิชาการหลายท่านสนใจศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา (จิราภรณ์ สัพพานนท์, 2552; สงบ ประเสริฐพันธ์และสุภาภรณ์ จักรจำ, 2547; พงษ์พัชรินทร พุฒินันท์, 2549) ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งมีการส่งเสริมงานวิจัยแต่ส่วนใหญ่ไม่มีการประเมินว่าประสบความสำเร็จเพียงใด รวมถึงไม่มีรูปแบบการประเมิน เนื่องจากการประเมินเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม (Stufflebeam, 1968)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้สนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ เพื่อนำมาสร้างเป็นรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เนื่องจากการส่งเสริมอย่างเป็นระบบถือเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยสามารถขับเคลื่อนปรัชญาการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อสร้างรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
3. เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

วิธีการศึกษา หรือการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบ การ ประเมิน กระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏในครั้งนี้เป็น การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งการดำเนินงานเริ่มตั้งแต่การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างรูปแบบการประเมิน และตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ แหล่งข้อมูล ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 2 แหล่ง ได้แก่ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จำนวน 17 แหล่ง เช่น หนังสือ งานวิจัย บทความ และแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ ทั้ง 40 แห่ง 3 ท่าน จำนวน 120 ท่าน ได้กลับคืนมา 64 ท่าน หายไปจำนวน 56 ท่าน เนื่องจากติดภารกิจอื่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นบันทึกข้อมูลและแบบสอบถาม ทำตารางสังเคราะห์รายการส่งเสริมงานวิจัยของสถานศึกษาวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามขั้นตอนการทําวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับการส่งเสริมงานวิจัยในสถานศึกษา ได้จำนวน 5 องค์ประกอบ 53 ตัวบ่งชี้รายการส่งเสริมงานวิจัยที่สังเคราะห์ได้ไปสอบถามความเหมาะสม/จำเป็นและขอรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก

ผู้ทรงคุณวุฒิโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Judgments) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 40 แห่ง เป็นคำถามปลายเปิดและปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับมีข้อเสนอแนะ ในด้านที่ 1 กับ 5 เพิ่มจำนวนด้านละ 3 ข้อ เมื่อรวมตัวบ่งชี้เดิมจึงมีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 59 ตัวบ่งชี้

พิจารณาตัวบ่งชี้คุณภาพกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏจากพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามที่ให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 59 ตัวบ่งชี้ใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้อง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence : IOC) คัดเลือกรายการที่ต่ำกว่า 0.50 ออก 9 รายการ คงเหลือรายการตัวบ่งชี้ 50 รายการ

นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างในการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้กำหนดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากร 11,730 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร ได้มาจากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเฮนเดล (เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552 : 79) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 369 คน ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multistate Random Sampling) โดยการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

(Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ทำการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจาก ตัวแทน 5 ภูมิภาค ๆ ละ 2 มหาวิทยาลัย กำหนด สัดส่วนมหาวิทยาลัยละ 100 ฉบับ รวมจำนวน ทั้งสิ้น 1,000 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่มี ความสมบูรณ์กลับคืนมา ทั้งหมด 514 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 51.40 วิเคราะห์ข้อมูล โดย การวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบและคู่มือ การประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ ดำเนินการ โดยนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ได้ จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนารูปแบบการประเมินฯ ในส่วนของ ขอบเขตของการประเมิน และได้ทำการสังเคราะห์ รูปแบบจากแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนา รูปแบบการประเมินของรูปแบบจากแนวคิดของ นิโว (Nevo, 1983) วิลเลียม (William R. Tash, 2006) และศิริชัย กาญจนวาสี (2552) เนื่องจาก เป็นรูปแบบทางด้านการศึกษามีความสอดคล้อง กับเรื่องที่ศึกษาจึงสรุปเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ประกอบไปด้วย 1) เป้าหมายของ การประเมิน 2) ขอบเขตของการประเมิน 3) การดำเนินการ ประเมิน 4) การตัดสินผลการประเมิน และ 5) การรายงานผลการประเมิน และตรวจสอบ คุณภาพของรูปแบบการประเมินฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา ก่อนจะนำไปทดลองใช้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการวัดและ ประเมินผลการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหาร งานวิจัย และ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการวิจัยเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่นจำนวน 5 ท่าน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิใน

การพิจารณาคุณภาพของรูปแบบการประเมิน โดยวิเคราะห์คุณภาพของรูปแบบ 4 ด้าน คือ การใช้ประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และ ความถูกต้อง (Accuracy) สร้างคู่มือการประเมิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมิน กระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนา ท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏและทำการศึกษา ระบบเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) เพื่อดำเนินการพัฒนาโปรแกรม เมื่อสร้าง โปรแกรมการประเมินเสร็จทำการทดลองประเมิน เพื่อทดสอบการประมวลผลการประเมินของ โปรแกรมโดยทำการปรับปรุงจนโปรแกรมมี คุณภาพสามารถประมวลผลการประเมินได้ อย่างถูกต้องรวมถึงการจัดทำคู่มือการใช้โปรแกรม ประเมินที่ประกอบด้วยขั้นตอนการเข้าใช้งาน โปรแกรม การบันทึกข้อมูลการประเมินและ การออกรายงานผลการประเมินแล้วทำการ ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้งาน โปรแกรมการประเมิน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพ ของรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริม งานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัย ราชภัฏ โดยนำรูปแบบการประเมินฯ ที่ได้สร้าง และผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปทดลองใช้เพื่อหา ประสิทธิภาพของรูปแบบ เริ่มตั้งแต่การขอ หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าทดลองใช้รูปแบบ การประเมินถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏที่สมัครใจให้ เข้าทดลองใช้รูปแบบการประเมิน ประสาน มหาวิทยาลัยราชภัฏในการจัดเตรียมสถานที่ คณะกรรมการการประเมินรวมถึงการจัดเตรียม เอกสารประกอบการประเมิน คู่มือการใช้รูปแบบ และคู่มือการใช้งานโปรแกรมการประเมินส่งให้



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

คณะกรรมการประเมินฯ เพื่อทำการศึกษารูปแบบและวิธีดำเนินการประเมินรวมถึงการใช้งานโปรแกรมการประเมินก่อนทำการทดลองประเมินผู้วิจัยจัดเตรียม เครื่องคอมพิวเตอร์เท่ากับจำนวนคณะกรรมการและรวบรวมเอกสารที่ใช้ประกอบการประเมินตามองค์ประกอบในการประเมิน 5 องค์ประกอบ และดำเนินการประเมินตามคู่มือการประเมินที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นการประเมินผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ให้คณะกรรมการประเมินทำการประเมินคุณภาพของรูปแบบเพื่อเป็นการยืนยันว่ารูปแบบนั้นมีความเหมาะสมในการใช้ประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรวมถึงการประเมินคุณภาพของโปรแกรมการประเมินว่ามีคุณภาพและประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

ผลการดำเนินงาน

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้กระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนา

ท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า วิเคราะห์องค์ประกอบด้วยการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก ที่มีค่าความร่วมกันของตัวบ่งชี้แต่ละตัวที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบจำนวน 50 ตัว มีค่าอยู่ระหว่าง 0.477 - 0.760 หมุนแกนองค์ประกอบแบบหมุนฉากใช้วิธีการของแวลรีแมกซ์พบว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 50 ตัว สามารถจัดกลุ่มเข้าองค์ประกอบ ได้จำนวน 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) กระบวนการส่งเสริมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานวิจัยจำนวน 27 ตัวบ่งชี้ 2) กระบวนการส่งเสริมเพื่อสร้างศักยภาพการเผยแพร่ผลงานวิจัยจำนวน 6 ตัวบ่งชี้ 3) กระบวนการส่งเสริมเพื่อพัฒนาโจทย์การวิจัยจำนวน 8 ตัวบ่งชี้ 4) กระบวนการส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้กระบวนการออกแบบการวิจัยจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ 5) กระบวนการส่งเสริมเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นจำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ซึ่งความแปรปรวนขององค์ประกอบทั้งหมด สามารถอธิบายตัวบ่งชี้ได้ร้อยละ 69.66

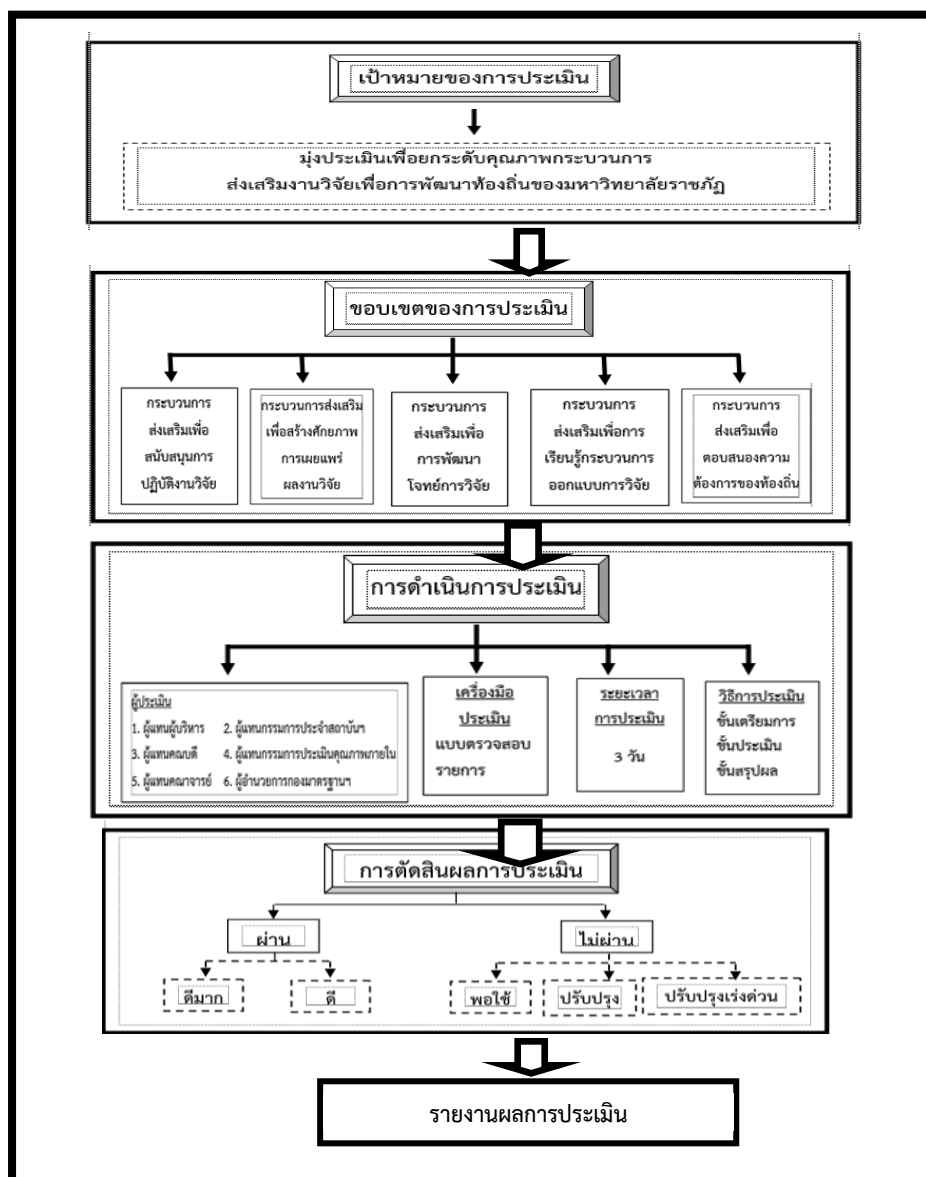
ตารางที่ 1 ค่าไอเกน ค่าร้อยละความแปรปรวนร่วม และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวนร่วมในแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวนร่วม	ร้อยละสะสมของความแปรปรวนร่วม
กระบวนการส่งเสริมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานวิจัย	29.25	58.49	58.49
กระบวนการส่งเสริมเพื่อสร้างศักยภาพการเผยแพร่ผลงานวิจัย	1.92	3.84	62.33
กระบวนการส่งเสริมเพื่อพัฒนาโจทย์การวิจัย	1.37	2.74	65.06
กระบวนการส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้กระบวนการออกแบบการวิจัย	1.22	2.44	67.51
กระบวนการส่งเสริมเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น	1.08	2.16	69.66



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

2. ผลการสร้างรูปแบบการประเมินกระบวนการ (2552) ซึ่งรูปแบบที่ถูกสร้างขึ้นมานั้นมี 5 ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์ประกอบหลัก คือ 1) เป้าหมายของการประเมิน มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ 2) ขอบเขตการประเมิน 3) การดำเนินการประเมิน จากแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาแบบจาก 4) การตัดสินผลการประเมิน 5) การรายงานผลและ แนวคิดของนีโว (Nevo, 1983) วิลเลียม การนำผลการประเมิน (William R. Tash, 2006) และศิริชัย กาญจนวาสี





วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

3. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3.1 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบมีประสิทธิภาพด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องของรูปแบบ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

3.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ โดยการนำรูปแบบไปทดลองใช้กับคณะกรรมการประเมินรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการพัฒนารูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏผลการศึกษามีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 เป็นกระบวนการส่งเสริมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานวิจัยซึ่งองค์ประกอบนี้ตัวบ่งชี้ที่มีความโดดเด่นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับนักวิจัยที่เลี้ยงที่คอยสนับสนุนให้คำปรึกษาในการทำวิจัยตามกระบวนการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้กับคณาจารย์ ซึ่งถือเป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนงานวิจัย เนื่องจากได้รับความเชื่อมั่นและเชื่อถือในการปฏิบัติตามคำแนะนำจึงทำให้นักวิจัยที่ได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมจากกลุ่มนักวิจัยที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์และมีผลงาน

ทางด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในเชิงประจักษ์และเป็นรูปธรรม จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นที่จะปฏิบัติงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบจากกระบวนการส่งเสริมโดยนักวิจัยที่เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิราภรณ์ สัพทนนท์ (2552 : 109-110) และพงษ์พัชรินทร์ พุฒวันะ (2550 : 78) พบว่าระบบที่เลี้ยงนักวิจัย เป็นการพัฒนาวินัยธรรมวิจัยของอาจารย์ เนื่องจากที่เลี้ยงสามารถช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นวิธีการที่จะสามารถบ่มเพาะนักวิจัยได้และองค์ประกอบขององค์การเพื่อส่งเสริมการดำเนินการเพื่อพัฒนางานวิจัย ประกอบด้วย การตั้งทีมที่เลี้ยงแนะนำการทำวิจัย และมีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2554 : 173 - 176) ส่วนองค์ประกอบที่ 5 กระบวนการส่งเสริมเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบสุดท้ายแต่มีประเด็นที่มีจุดเด่นสอดคล้องกับความต้องการศึกษา เนื่องจากเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งโจทย์การวิจัยที่เป็นความต้องการของท้องถิ่น หากแต่เมื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพกระบวนการส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินงานในระดับนโยบาย ซึ่งกระบวนการตัดสินใจของตัวบ่งชี้ขึ้นอยู่กับให้ความสำคัญของผู้บริหาร ซึ่งจากกระบวนการวิจัยเพื่อชุมชนของ Kumar, Ranjit (2005 : 21) และ Jack R. Fraenkel, Norman E. Wallen (2006 : 19) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยเริ่มตั้งแต่ ปัญหาการวิจัย ซึ่งถือเป็นความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง จึงทำให้การวิจัยเพื่อชุมชนประสบความสำเร็จจนถึงกระบวนการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการ



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

เปลี่ยนแปลงในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

2. การสร้างรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ เป้าหมายของการประเมิน ขอบเขตการประเมิน การดำเนินการประเมิน การตัดสินผลการประเมิน และการรายงานผลการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาแบบจากแนวคิดของนีโว (Nevo : 1983) ได้เสนอกรอบการประเมินใหม่โดยกำหนดให้รูปแบบประเมินสามารถตอบคำถามสำคัญ 10 คำถาม และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินทางการศึกษา 10 มิติ ได้แก่ (1) นิยามความหมายของการประเมินผล (2) หน้าที่ของรูปแบบประเมิน (3) เป้าหมายของการประเมินผล (4) ตัวแปรที่จะต้องประเมิน (5) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล (6) ผู้ที่จะนำผลการประเมินไปใช้ (7) กระบวนการดำเนินการประเมินผล (8) วิธีการของการรวบรวมข้อมูล (9) คุณลักษณะผู้ประเมิน และ (10) มาตรฐานที่ใช้ในการ ตัดสินมูลค่าและคุณค่าของการประเมินผลและ William R. Tash. (2006) ได้จัดทำคู่มือการใช้งานการประเมินศูนย์การวิจัยและสถาบัน พบว่า การประเมินศูนย์การวิจัยและสถาบันเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดจุดเน้นของการประเมินผล ศูนย์ อาจจะมีการประเมินความสามารถในการบรรลุเป้าหมายระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาว, เวลาที่ใช้ในการจัดทำข้อเสนอได้รับรางวัลอัตราส่วนความสามารถในการปรับตัว เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในทางวิทยาศาสตร์, การมีส่วนร่วมกับความต้องการของภูมิภาคและระดับชาติ, ความสมดุลระหว่างผลลัพธ์โดยตรงหรือแฝง และมีประสิทธิภาพขององค์กรศูนย์ในการบรรลุผลลัพธ์ที่สหสาขาวิชาชีพ

3. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รูปแบบมีประสิทธิภาพด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องของรูปแบบ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จากการพัฒนาองค์ประกอบที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะประเมิน นำมาสร้างเป็นรูปแบบตามแนวคิดและทฤษฎี และนำไปทดลองใช้ตามขั้นตอนในคู่มือการประเมิน รวมถึงมีการสรุปเพื่อรายงานผลการทดลองใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้รูปแบบมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการพัฒนาระบบ เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ เป็นการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบว่ามีอะไรบ้าง ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของระบบมีองค์ประกอบใดควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของระบบ นำมาดำเนินการในขั้นตอนที่ 2 การออกแบบระบบ โดยการนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ก่อให้เกิดความสอดคล้องและสามารถมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ระบบ ซึ่งใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการออกแบบระบบ และเมื่อออกแบบระบบเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพของระบบ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพขององค์กร และสภาพแวดล้อมที่ใช้ในระบบนั้น ๆ โดยการดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 การนำระบบไปใช้ จากการนำระบบที่ออกแบบไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย การดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการออกแบบแผนการทดลอง (Experimental Design)ว่าจะใช้แบบแผนใดจึงจะเหมาะสม ควบคุมตัว



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

แปรแทรกซ้อนได้ดี และทำให้การวิจัยให้เกิดความเที่ยงตรงภายใน (Internal Validity) ได้มากที่สุดตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น หรือใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทดลองดูว่าระบบนั้นมีคุณภาพหรือไม่มีข้อบกพร่องในองค์ประกอบใด เพื่อจะได้ปรับปรุงและแก้ไขให้ดีขึ้น และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลการใช้ระบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประเมินทั้งตัวระบบ กระบวนการใช้ระบบ และผลที่ได้รับจากการใช้ระบบ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาระบบต่อไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2542 : 23; บุญชม ศรีสะอาด, 2535 :104-106; รัตนะ บัวสนธิ์, 2543 : 4-5)

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ควรนำรูปแบบการประเมินไปใช้ประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อครบ 1 รอบปีงบประมาณ จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนในการส่งเสริมงานวิจัยตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ซึ่งถือเป็นระบบและกลไกในการส่งเสริมคุณภาพงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

2. ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ควรนำรูปแบบการประเมินนี้ไปใช้ประเมินกระบวนการส่งเสริมงานวิจัย เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนพัฒนากระบวนการส่งเสริมงานวิจัยของมหาวิทยาลัยได้ในอนาคต

3. มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนานักวิจัยที่เลี้ยงภายในมหาวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำการวิจัยที่สามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเป็นงานวิจัยที่ตอบสนองต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัย

4. ควรมีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เน้นในขั้นตอนของการปฏิบัติการวิจัย เพื่อช่วยสนับสนุนให้นักวิจัยได้ผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นและแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของบุคลากรมหาวิทยาลัยต่อชุมชนในพื้นที่

5. ควรมีการส่งเสริมศักยภาพการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่เป็นแนวทางในการนำผลงานวิจัยไปใช้ในท้องถิ่นในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ทำให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการนำผลงานวิจัยที่ได้มาบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน

6. ควรมีกระบวนการส่งเสริมการพัฒนาโจทย์การวิจัย โดยการสร้างเครือข่ายการทำงานทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นเครื่องมือในการสำรวจและวิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการของชุมชน ช่วยให้เกิดความเข้าใจนำมาซึ่งแนวทางการตอบสนองความต้องการได้อย่างครอบคลุมทุกประเด็นการพัฒนา

7. มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนในขั้นตอนการออกแบบการวิจัยสำหรับงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยเฉพาะให้กับนักวิจัย ซึ่งจะช่วยสนับสนุนในการวางแผนการดำเนินงานวิจัยให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี

8. มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการวิจัยที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นนโยบาย 1 คณะ 1 พื้นที่ เพื่อการพัฒนาในเชิงลึกอย่างเป็นรูปธรรม

9. หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ควรจัดทำคู่มือสำหรับการพัฒนานักวิจัยเพื่อรับใช้สังคม แสดงให้เห็นถึงคุณภาพ



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ด้านการวิจัยของสถาบัน นอกจากนี้ยังเป็นระบบ และกลไกในการส่งเสริมศักยภาพในการทำผลงาน ทางด้านงานวิจัยรับใช้สังคมอีกด้วย

References

- Buason, R. (1997). **Evaluation Assessment Research**. Bangkok, Ton-or Grammy.
- Buason, R. **Research and Development**. (2000).Pitsanulok. Faculty of education Naresuan University.
- Buddhawattana, P. (2006) **Innovation to development culture of the research for lecturlor of Songkla university Patani campus**, Faculty of education Songkla University Patani campus.
- Chaithep, B. (2009). **Factors to promote research in the classroom of the teacher in the school network Singhanat-rachalai Maehongsorn province**. Master of Art Thesis (Education administration). Chiangmai Rajabhat University.
- Chiengkul, W. (2008). **Thai Education on 2007/2008 Equality issues Thailand and the quality of education**. Bangkok. Office of education research and Development, Office of the Education Council, Ministry of Education, VTC.Comunication.
- Department of Education administration, Faculty of Education. Silpakorn University. (2011) **Form of action to promote for development the research on areas base office**. Bangkok, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education.
- Jack R. Fraenkel and Norman E. Wallen. (1932). **How to Design and Evaluate Research in Education**. (6th ed.), McGraw-Hill, Inc.
- Jitmitraparb, S. (July 13, 2011). **National Research council of Thailand (NRCT) scholars produce research policy**. Daily news. Retrieved from <http://www.dailynews.co.th>.
- Johnstone, James N. (1981). **Indicators of education system**. London: Unesco.
- Kanjanawasee, S. (2009). **Theory assessment**. 4th Edition. Bangkok. Chulalongkorn University Printed.
- Kumar, Ranjit. (2005). **Research Methodology-A Step-by-Step Guide for Beginners**, (2nd.ed.), London: SAGE Publication, Ltd.
- Kundalaputra, C. (2007) **The Research for new generation researchers**. Bangkok. Sahathammic Press. Co, ltd.
- Nevo, D. (1983) .**The conceptualization of Education Evaluation: An analytical Review of the Literature**. Review of Education Research, 53 (3), 117-128.



วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

- Phithiyanuwat, S. (2008) **Valuation Methodology: The Science of values.** 4th edition Bangkok. Chulalongkorn University Printed.
- Prasertphan, S. and Jabjai, S. (2004). **The condition of the personnel management system that facilitates the promotion of research professors.** Uttaradit. Uttaradit Rajabhat University.
- Saptanon, J. (2009) **Development of the Research Promotion Model for Teachers in University.** Dissertation of Ph.D. (Research and Development on Technical Education). Graduate school. King Mongkut's University of Technology North Bangkok.
- Seesuk, K. (2009). **Research Methodology.** Chiangmai, Faculty of Education, Chiangmai University.
- Srisa-ard, B. (1992). **Fundamental of Research.** 6th Edition. Bangkok. Suviriyasam Press.
- Srisa-ard, B.. 1992. **The Research for research and evaluation.** Maha Sarakham, Srinakharinwirot University Maha Sarakham.
- Stufflebeam, D.L. (1999). **Foundational Models for 21st Century Program Evaluation.** The Evaluation Center: Western Michigan University.
- Stufflebeam, D.L. (1968). **Toward a Science of Education Evaluation in Education Technology,** Boston, Allyn and Bacon.
- Tanya, S. (2002). **Assessment of Education.** Bangkok. Suriyasam.
- Thiwaphan, S. and Thongsukdee, M. Bhumipattrakom, P. (2005) **Dream Weaver Rajabhat University to locals.** Nakhon Sawan, Nakhon Sawan Rajabhat University. Rimping Printed.
- William R. Tash. (2006) **Evaluating Research Centers and Institutes for Success: A Manual and Guide with Case Studies.** WT & Associates. Fredericksburg.
- Worthen, B.R and Sanders, J.R. (1973). **Educational Evaluation: Theory and Practice.** USA: Wadsworth Publishing Company.
- Worthen, B.R and Sanders, J.R. (1973). **Educational Evaluation: Theory and Practice.** USA: Wadsworth Publishing Company.